

DECIZIE

30 octombrie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Oleg Sternioală
Dumitru Mardari
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Rita Golban, Artur Golban, reprezentați de
avocatul Stanislav Bordian,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Domnica Bejenar
împotriva Ritei Golban și Artur Golban cu privire la revocarea contractelor de donație
și contractelor de vânzare-cumpărare,

împotriva încheierii din 30 august 2019 a Curții de Apel Bălți prin care s-a
restituit cererea de apel depusă de apelanții Rita Golban și Artur Golban, reprezentați
de avocatul Stanislav Bordian,

c o n s t a ț ă :

La 19 decembrie 2017 Domnica Bejenar s-a adresat cu cerere de chemare în
judecată împotriva Ritei Golban și Artur Golban, privind revocarea contractelor de
donație nr.xxx și nr. xxxxx din 20 noiembrie 2015, încheiat între Domnica Bejenar și
Rita Golban; declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare nr.xxxx și nr.
xxxxxx din 23 decembrie 2015 încheiat între Rita Golban și Artur Golban.

Ulterior în ședința de judecată reclamanta a înaintat cerere de concretizare a
pretențiilor din acțiune solicitând rezoluțiunea contractelor de donație nr.xxx și nr. xxx
din 20 noiembrie 2015, încheiat între Bejenar Domnica și Golban Rita; declararea
nulității contractelor de vânzare-cumpărare nr.xxx și nr. xxxx din 23 decembrie 2015
încheiat între Golban Rita și Golban Artur.

Prin hotărârea din 19 martie 2019 a Judecătoriai Edineț, sediul Ocnîța, s-a admis
cererea de chemare în judecată depusă de către Bejenar Domnica.

S-a rezolvit contractul de donație a bunurilor imobile încheiat între Bejenar
Domnica și Golban Rita la 20 noiembrie 2015, înregistrat cu nr.xxx, cu aducerea
părților la poziția inițială anterior încheierii contractului.

S-a rezolvit contractul de donație a bunurilor imobile încheiat între Bejenar
Domnica și Golban Rita la 20 noiembrie 2015, înregistrat cu nr.xxxx, cu aducerea
părților la poziția inițială anterior încheierii contractului.

S-a declarat nulitatea contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile încheiat între Golban Rita și Golban Artur la 23 decembrie 2015 și înregistrat cu nr.xxxx.

S-a declarat nulitatea contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile încheiat între Golban Rita și Golban Artur la 23 decembrie 2015 și înregistrat cu nr.xxxx.

Manifestând dezacord cu hotărârea primei instanțe, la 08 aprilie 2019 Golban Rita și Golban Artur, au declarat apel, solicitând casarea integrală a hotărârii din 19 martie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița.

Prin încheierea din 05 august 2019 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Bordian Stanislav în calitate de reprezentant al Ritei Golban și Golban Artur, acordând apelanților termen până la 28 august 2019 pentru lichidarea neajunsurilor din cererea de apel și anume: prezentarea cu semnătură olografă a apelului motivat în copii pentru toți participanții la proces și a dovezii de plată a taxei de stat: Golban Rita – 4110 de lei, Golban Artur – 2047,50 de lei, cu înregistrarea acestora până la data limită în cancelaria instanței de apel – 28 august 2019, ora 17.00.

S-a explicat apelanților că, în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, cererea de apel se va considera nedepusă și se va restitui.

Prin încheierea din 30 august 2019 a Curții de Apel Bălți s-a restituit avocatului Stanislav Bordian, cererea de apel declarată în interesul apelanților Golban Rita și Golban Artur, declarată împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița din 19 martie 2019, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Bejenar Domnica către Golban Rita, Golban Artur privind revocarea contractelor de donație.

La 23 septembrie 2019 Golban Rita și Golban Artur, reprezentați de avocatul Stanislav Bordian, a declarat recurs împotriva încheierii din 30 august 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea încheierii, cu remiterea cauzei spre rejudecare în alt complet de judecată.

În susținerea recursului a indicat că încheierea contestată este neîntemeiată, fiind emisă prin derogare de la prevederile legislației procesual civile. Astfel, cererea de apel a fost depusă la 08 aprilie 2019, dosarul expedit la Curtea de Apel Bălți la 09 iulie 2019, încheierea de a nu da curs cererii de apel fiind emisă abia la 05 august 2019, cu încălcarea art. 365¹ alin. (1), (2) și art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă. Instanța de apel urma să emită încheierea de a nu da curs cererii de apel până la 21 iulie 2019 și nicidecum la 05 august 2019 cu întârziere de 14 zile.

Instanța de fond urma să expedieze dosarul la Curtea de Apel Bălți a doua zi după expirarea termenului de atac a hotărârii din 19 martie 2019, însă și în cazul dat a fost încălcat termenul prevăzut de art. 367 alin. (3) Cod de procedură civilă.

A menționat că încheierea de a nu da curs a fost expedită doar în adresa avocatului, nu și apelanților. Deoarece Golban Rita și Golban Artur se aflau peste hotarele țării în vacanță, comunicarea încheierii a fost posibilă abia la 22 august 2019, în aceeași zi fiind achitată taxa de stat. La 23 august 2019 a fost încadrat în ședința de judecată la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, dar și din motiv că zilele de 24, 25, 26, 27 august 2019 au fost declarate zile nelucrătoare, nu era posibil de expedit prin oficiul poștal sau de depus prin intermediul cancelariei cererea de apel motivată

împreună cu anexele. Din acest motiv cererea de apel a fost expediată prin intermediul oficiului poștal la 28 august 2019.

Instanța de apel a indicat în încheierea din 05 august 2019, de a prezenta cu semnătură olografică a apelului motivat în copii pentru toți participanții la proces și a dovezii de plată a taxei de stat. Consideră că utilizarea termenului respectiv „prezentarea” de către instanța de apel este în contradicție cu legislația procesuală și a recomandărilor CSJ, or utilizând termenul de „prezentare” instanța de apel a dispus apelanților doar a prezenta cererea de apel împreună cu dovada achitării taxei de stat, dar nu „de a depune” cererea de apel.

Au evidențiat că cererea de apel împreună cu toate anexele depuse de avocatul Stanislav Bordian au fost depuse în termen și în conformitate cu legislația procesual civilă.

În conformitate cu art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea Curții de Apel Bălți a fost adoptată la 30 august 2019 și expediată în adresa participanților la proces la 03 septembrie 2019 (f.d. 186), fiind recepționată de către avocatul Stanislav Bordian la 06 septembrie 2019 conform mențiunii de pe avizul de recepție (f.d.187). Astfel, recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen la 23 septembrie 2019 (f.d. 203-204).

Potrivit prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Rita Golban și Artur Golban, reprezentați de avocatul Stanislav Bordian, neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din actele cauzei civile rezultă că la 08 aprilie 2019, Rita Golban și Artur Golban, reprezentați de avocatul Stanislav Bordian, au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 19 martie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița (f.d. 131-133).

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit.d), (1¹), alin. (4) Cod de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit.d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 05 august 2019 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Bordian Stanislav în calitate de reprezentant al lui Golban Rita și Golban Artur, acordând apelanților termen pînă la 28 august 2019 pentru lichidarea neajunsurilor din cererea de apel și anume: prezentarea cu semnătură olografă a apelului motivat în copii pentru toți participanții la proces și a dovezii de plată a taxei de stat: Golban Rita – 4110 de lei, Golban Artur – 2047,50 de lei, cu înregistrarea acestora pînă la data limită în cancelaria instanței de apel – 28 august 2019, ora 17.00. Totodată s-a explicat apelanților că, în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, cererea de apel se va considera nedepusă și se va restitui (f.d.144-145).

Încheierea instanței de apel din 05 august 2019 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, la 06 august 2019 a fost expediată în adresa apelanților Rita Golban, Artur Golban și avocatului acestora Stanislav Bordian (f.d. 146), fiind recepționată de către avocatul Stanislav Bordian la 09 august 2019, potrivit mențiunii pe avizul de recepție (f.d. 147). Totodată scrisoarea expediată în adresa apelantei Rita Golban a revenit cu mențiunea „necunoscut” (f.d. 148-151), iar scrisoarea expediată în adresa apelantului Artur Golban a revenit cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 152-156).

Prin încheierea din 30 august 2019 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1), lit.a) Cod de procedură civilă, s-a restituit avocatului Stanislav Bordian, cererea de apel declarată în interesul apelanților Golban Rita și Golban Artur, declarată împotriva hotărârii Judecătorei Edineț, sediul Ocnița din 19 martie 2019, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Bejenar Domnica către Golban Rita, Golban Artur privind revocarea contractelor de donație (f.d.168-170).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele indicate în recursul depus de Rita Golban și Artur Golban, reprezentați de avocatul Stanislav Bordian, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, Colegiul consideră că instanța de apel corect a restituit prin încheierea din 30 august 2019 cererea de apel depusă, or, apelanții nu s-au conformat în termenul stabilit dispozițiilor instanței de apel.

Aici instanța de recurs reține prevederile art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, potrivit cărora, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții. De asemenea, colegiul reține prevederea legală privind obligația participanților la proces de a nu abuza de drepturile procedurale.

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de menționat că apelanții cunoscând că au depus încă la 08 aprilie 2019 cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, fără a fi întrunite condițiile stabilite de lege la depunerea acesteia, cât și faptul că avocatul Stanislav Bordian a recepționat încheierea de a nu da curs la 09 august 2019, aveau obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007) de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt ignorat de aceștia.

Colegiul reține că, termenul acordat de instanța de apel pentru înlăturarea neajunsurilor, care au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel, este unul imperativ or, în conformitate cu art.110 din Cod de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul

căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă actele cauzei, încheierea de a nu da curs din 05 august 2019 a Curții de Apel Bălți a fost adusă la cunoștință avocatului apelanților Stanislav Bordian, la 09 august 2019. Necătând la faptul că se cunoștea din care motiv nu a fost dat curs cererii de apel și indicațiile instanței de apel, apelanții nu au înlăturat în termenul stabilit neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel, nu au prezentat și nu au înregistrat în cancelaria Curții de Apel Bălți apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, cât și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 4110 de lei pentru Golban Rita și 2047,50 de lei pentru Golban Artur, în termenul acordat de instanță pînă la 28 august 2019, ora 17.00, termen apreciat ca fiind unul suficient și real.

Astfel, argumentul recurențelor precum că instanța de apel a dispus în contradicție cu prevederile legislației civile prezentarea apelului motivat și bonurilor de plată a taxei de stat de către apelanți, și nu de a le depune în cancelarie, instanța de recurs îl apreciază ca neîntemeiat, or în dispozitivul încheierii din 05 august 2019 a Curții de Apel Bălți este clar indicat că apelanții urmează să lichideze neajunsurile din cererea de apel, prin prezentarea cu semnătură olografă a apelului motivat în copii pentru toți participanții la proces și a dovezii de plată a taxei de stat: Golban Rita – 4110 de lei, Golban Artur – 2047,50 de lei, cu înregistrarea acestora pînă la data limită în cancelaria instanței de apel – 28 august 2019, ora 17.00.

La fel instanța de recurs reține ca irelevant argumentul precum că instanța de apel cu încălcarea termenului prevăzut de lege, cu întârziere de 14 zile, a emis încheierea de a nu da curs, or potrivit ordinului nr.100 din 29 mai 2019 a Curții de Apel Bălți, judecătorul Stela Procopciuc s-a aflat în concediu de odihnă anual pînă la 25 iulie 2019, inclusiv, astfel încheierea de a nu da curs cererii de apel a fost emisă în termenul stabilit de art. 365¹ alin. (2) Cod de procedură civilă.

Argumentul recurențelor precum că dîșii cu referire la art. 112 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, au înlăturat neajunsurile menționate în încheierea de a nu da curs din 05 august 2019 a Curții de Apel Bălți, expediindu-le prin poștă la 28 august 2019, instanța nu-l va reține ca întemeiat. Or, potrivit art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 112 alin. (4) Cod de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, justițiabilul trebuie să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în actul de dispoziție judecătorească emis, dacă prin acesta destinatarului i-a fost fixat un termen-limită

(termen de perimare) pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat pentru cererea de chemare în judecată sau cererea de apel motivat, astfel încât acesta urmează să se conformeze cerințelor în discuție până la data și ora stabilită, să prezinte actele enunțate, iar la utilizarea mijloacelor de comunicare (poșta electronică, oficiul poștal), să se asigure că ele vor ajunge la destinatar (la instanța de judecată) cel târziu la momentul stabilit de către instanță și nicidecum până la ora 24:00 a ultimei zile a termenului. O altă abordare decât aceasta va echivala cu o încălcare a termenului de procedură, fixat de instanță.

Prin urmare, în încheierea din 05 august 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost fixată data și ora limită 28 august 2019, ora 17.00, pentru prezentarea și înregistrarea apelului motivat și a bonurilor de plată a taxei de stat, cu înregistrarea acestora în cancelaria instanței de apel. Respectiv apelanții nu au lichidat neajunsurile în termenul stabilit de instanță. Corespunzător, Colegiul conchide că omisiunea exercițiului în termenul stabilit de instanță a obligației, este imputabilă apelanților, lipsa diligenței devenind culpabilă și neopozabilă instanței de apel.

Colegiul reține că, recurenții nu au dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să pretindă încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile când personal nu și-au realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Așa fiind, instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge recursul declarat Rita Golban și Artur Golban, reprezentați de avocatul Stanislav Bordian.

Se menține încheierea din 30 august 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Domnica Bejenar împotriva Ritei Golban și Artur Golban cu privire la revocarea contractelor de donație și contractelor de vânzare-cumpărare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Dumitru Mardari

Victor Burduh